

מכתבו לי דעתכם אתם - ואם אתם מוכנים, ואם לדעתכם החברים שלכם יהיו מוכנים
כשהוא שעת הצורך.

ואתה עמוס - מכתוב לי רשמי המסע שלך במצרים, מה ראית ומה למדת.

נשיקות רבות לכולכם ולאמא -

אבא.

8.10.38

לקמלן העתק לריים, וורטהיים, בוד, לוישרגן,
רמז

בעשר צלצל לי יעקבי, וקבעתי לו משיחה בשתיים עשרה בבלוני. בא בדיוק בשתיים עשרה.

שאלתיו מידו אנו מדברים מה באופן פרטי, לא באספה פומבית. אמרו אהה מהכוון
ל"ביזנס" או זה שהם שיחת? ענהו מכתבי היה רציני. אנחנו רואים צורך בחזית מאוחדת.

- מה נסתנה? - הסבב בשני הסבועות האחרונים מחייב חזית אחת.

- אמרתי איני גורם את המונח "חזית משותפת" גם בפני מוצאו וגם בפני שכרגיל
משמשים בו אלה שעושים פירוד. נדבר פשוט על איחוד. בחוזה הסהדות ציונית אחת,
מאוחדת. ולא רק בשני שבועות אלה. זה יותר משנתיים יש שעת חירום, וגם בימים
כתיקונם כביכול עברה הציונות בכערכה קשה, והיא זקוקה לאחוד כל הכוחות, אבל אחוד
אמיתי, פשוט, מלא, בהסדרות אחת.

סען - אחת מצד שנחזור להסת' הציונית? אנחנו לא יכולים לשוב לסטטוס קוו אנסה.
די צרה היו לנו (דיברנו אנגליה) - אמרתי - מוסב שלא נזכיר ^{היה} של העבר,
כי איני רוצה בשיחה זו להגיש לך חשבון. נדבר על העתיד. אל הפחד במליט זרות -
איחוד יהא רק בהסדרות אחת. ואם רצונכם לאיחוד כנה - אני סניח שאתה מדבר בכנות -
יש לכם דרך משותפת. הדבר חלוי רק בכס.

- שאל: ומדוע לא חזית משהתפתח כאשר הצעתי במכתבי?

אמרתי - אתה שוכח שאתם מפלגה אחת, בהסת" הציונית יש לכל תחומים שבע מפלגות,

מלבד המון בלתי מפלגתי, ומדוע זה יהיה לכם חצי - ולכל שאר המפלגות חצי?

ענה - אני לא עמדתי על פריטלי. הצעתי רק ששני הנשיאים יקבעו ועדה ברככת.

ההסכמה מלויה בכסף. דרושה עכשיו רפורמציה מאוחדת.

אמרתי: זהו ההבדל העיקרי בין הציונים וכיניכס. מלבד שאלות אדיאליות אתם רואים רק

רפורמציה. הציונות אינה נעשית רק ע"י נציגות, בלי עבודה בארץ אין ציונות. קניית

קרקע, עבודה החישובית, הקטת מס, חינוך - "גס" אלה פעולות פוליטיות. באלה

אינכם מסתמכים, ואתם רוצים רפורמציה. לא עושים א ציונות רק ע"י חומצה במשרד

המושבה. איחוד ציוני הוא איחוד הפעולה הציונית - וזה יתכן רק בהתחדדות ציונית

מאוחדת.

- אבל נהוצה חזית מאוחדת - טען שוב. ראה מה שיש בעתון (הצביע על הויילי סלגרף

שמונה על שולחני. בו יש חיוס השוכח ערבי להצהרתנו, שהסוכנות מדברת רק בשם

הציונים, אבל יש הרבה יהודים שאינם רוצים מדינת יהודית ואינם רוצים להיות לרוב

בארץ. עם אלה הערכים יכלים לבוא לידי הסכם), ומסוס כך אנו מציעים קונגרס לאומי

של כל היהדות הציונית.

- ענייני הקונגרס שלך לא יסתכלו פיו של הערבי. גם לנציגות של קונגרס כזה יאמר

הערבי שאיננו מיצג את כל העם היהודי, והוא צודק לצערי כשהוא אומר שיש יהודים

המתנגדים למדינה ולרוב יהודי.

- אבל אנחנו רוצים קונגרס שיכנס את כל העם היהודי - טען שוב.

- בזאת רוצה ההסתדרות הציונית לא מחוץ ממך, אבל אתם מציעים לקרוא לקונגרס על

בסיס ציוני, והדוא קושיה לדוכתיה. אני כשלעצמי מכיר שהתנועה הציונית, אמילו

אם היא מורכבת ממיעוט קטן בעם - מיצגת מבחינה היסטורית ופוליטית את העם היהודי. כי היא מכילה את רצונו ההיסטורי. אבל מבחינת העובדה הקיימת יש יהודים רבים שאינם ציונים, ופענה הערבי העמוד במקומה, אם פענה זו משכסח לך ניכוק.

חקקה: אבל הצעהך אומרת פשוט שנקח שקלים. לא כל יהודי יכל לקחת שקל. יש יהודים דלים, אנחנו עניים ולא

8.10.38 (המשך השיחה עם יעקבי)

יכלים לקנות שקל.

- מדוע זוהי שאלה רויזיוניסטית? האם רק אחם פונים להמון הדל? בקונגרס הוכלו להציע לבטל השקל. אני מתנגד לכך. אם יהיה רוב בעד הצעתכם - יקום דברכם.

- טען: בקונגרס נהיה מיעוט?

- ובכן אחא רוצה שהרוב יכנע למיעוט? היה מובן כשנתפרדתם מההסת" הציונית באמתלא שחזק" הציונית בגדה במטרה הציונית. אבל אחם אומרים עכשיו שאין הבדל פוליטי בין מפלגתכם ובין ההסת" הציונית - מהו איפוא, היסוד לפירוד?

שאל - המאשר אחא שאין הבדל פוליטי?

אמרתי: כך אחא אומר במכתבך. לדעתי לא היה אף פעם הבדל במטרה; היה הבדל בחיתוך הדבור, המטרה הציונית הייתה תמיד ארץ ישראל יהודית.

- אבל היו הבדלים במסודים הפוליטיים - טען.

- הבדלים אלה יש בודאי גם עכשיו. אני בעצמי לא הייתי מרוצה מהפוליטיקה הציונית כמה שנים, ובעתונותנו היו מאמרים חריפים נגד ההנהלה כשזבוסינסקי היה חבר ההנהלה, ואם הבדלי המסוד מפריעים כיצד חקום "חזית מאוחדת"? עכשיו ודאי דרושה פעולה מאוחדת, ואם היא בלתי אפשרית למה הדיבור על איחוד?

- אפר: אנחנו רוצים בהרחבת ההסת" הציונית, לא כתבתי במכתבי שאנו רוצים בהסת" של "כל דכפין" אבל זהו מה שאנו רוצים. ואחא מציע שוב לקנות שקלים.

- אמרתי - אם הסת" ציונית נחוצה - היא צריכה גם להתקיים. נחוצים לה אמצעים לא רק בשביל פעולתה הישובית והפוליטית, אלא למען קיומה הארגוני. האמנם אפשר לחשוב לציוני מי שאינו רוצה "להקריב" פעם בשנה אפילו זלוסי אחד לציונות?

ענה שוב: אבל ההמון שלנו הוא דל, ואינו יכל לקנות שקל.

אמרתי - ההסון שלנו עוד יותר דל. וכל שאר המפלגות פונות להסון. אין לכם מונופולין על דלוח, ואם יש צורך לעשות שנויים - זהו ענינה של התנועה כולה.

שאל - ובכן אחת עומד על שיבתנו להסת' הציונית?

אמרתי: כן; כל השיחה היא פרטית, ואני מביע רק דעתי. אולם חושבים אחרים אחרת. אבל אני רואה רק אפשרות אחת: הסתדרות ציונית מאוחדת.

שאל - ובכן, למה יצאנו?

עניתי - לא שאלת דעתי. עשיתם משגה, ואם אתם עכשיו מכירים בו עליכם לחקנו. ואם אתם מדברים ברצינות על איחוד - זוהי הדרך היחידה.

שאל שוב - ואחרי מתנגד ל"ועד של חירום" (emergency committee) ?

עניתי - איני עונה בשם ההנהלה או ההסתדרות. אני מתנגד ואחנגד בכל חוקף. גם אם לא תדרשו פריטי. ההנהלה הציונית היא "ועד החירום". תתכן רק הסת' ציונית אחת, כשם שיש רק עם יהודי אחד. זהו פוסטולט ציוני יסודי;

- מדוע לא ועד מיוחד?

- כי ועד זה לא יועיל כלפי חוץ, והוא רק יכניס תוהו ובוהו בפנים. זהו מעשה העלול אם אפילו אינו מכוון - להרוס ההסת' הציונית. ודווקא שעה זו מחייבת חיזוקה של ההסת' הציונית. גם כלפי פנים וגם כלפי חוץ. סוף סוף יש לנו רק שני קנינים שאנו נשענים עליהם במלחמתנו הציונית. הישוב בארץ וההסת'. וכשם שנלחם נגד כל נסיון לפורר הישוב ולהכניס בו אנרכיה - כך נתנגד בכל חוקף לערעור מעמדה של ההסת' הציונית. למה נבזבז דברים: אמור לי בגלוי, אתם מוכנים לחזור להסתדרות?

אמר - יש נסיה כזו אצלנו. וזה תלוי בחנאים.

שאלתי - בינינו לבין עצמנו אנו יודעים שזה תלוי רק באיש אחד. מה דעתו של זבו?

ענה - יש אצלנו נשיאות, אם הנשיאות החליט הוא יקבל דעתה. הנה דוגמא - זבו היה נגד אישור ההסכם - וכשהנשיאות החליטה בחיוב קיבל זבו דעתה.

(לא שאלחיו על איזה הסכם הוא מדבר) אמרתי לו - לך אני יכל לספר, אחה ידיד של זבו.
היתה לי שיחה אתו לפני שנה, ובה הסביר לי בגלוי שאפילו אם תקרא "כנסיה לאומית" כפי
שהוא מציע ויקרה הדבר שישאר במיעוט - יעזוב, כי אינו יכל להיות במיעוט.

אמר - הכתב ששלחתי לך נכתב בהסכמהו של זבו. סלפנתי לו אהמול והקראתי את הנוסח
והוא הסכים. ונניח רגע שכולנו נסכים - החבטלו השקל?

אמרתי - אילו אפילו רצינו - לא היינו יכלים. לנו יש חוקה, וממנה לא נזוב, כל זמן
שהמוסד העליון של החנועה לא שינה אותה.

- ובקונגרס - שאל.

- אני יכל לדבר בשם הקונגרס. אני אחנגד לביטול השקל מהטעם שכבר אמרתי. אך אין
הקונגרס בכיסי. ההסת' הציונית היא דימוקרטית חפשית ומחליטה ברוב.

- החעשו איזו הנחה לפני הקונגרס - שאלני.

עניתי - אני מביע רק דעתי. אני בעד הוצלה בארצות אחדות, אבל בשהי הגבלות:

(א) לפעול אך ורק בגדר החוקה;

(ב) שהשקל יבטיח את צרכיה של ההסת'. אין אנו רוצים להיות חלויים בחסדי השכל שלכם.

- ובקונגרס ?

- גם בקונגרס אהיה בעד שנויים בכוון זה, אבל רק בכוון זה.

- ומי יהיה אחנו עד הקונגרס - נשאר לגמרי בחוץ?

עניתי שוב: אני מביע רק דעתי הפרטית. אם המפלגה הרוויזיוניסטית תחליט לשוב להסת'
הציונית ותקבל על עצמה בלי שום סייגים את משמעתה, והפסיק כל פעולה ספרטית אני אהיה
בעד זה שישתפו אחכם מיד בכל הארגונים הציונים. כמובן, על יסוד של שויון.

- מה זה שויון ?

אמרתי - ההסת' הציונית אין לה כוח כפיה, ודווקא משום כך מחייבת החברות משמעת.

זבוטינסקי יודע זאת היטב, ולא פעם הסביר זאת במאמריו בפולמוס נגד גרוסמן.

- כאן חסך בי ואמר: אנחנו כל הזמן נגד שיטתו של גרוסמן להיות בפנים ולא להשמע.

אמרהי - גם גרוסמן רק מדבר. אם יפר המשמעת יוצא, וכאשר חסא להסח' הוא בא על ענשו.
ויש לדעה ברורות: שום פעולה ספרטית. מסופקני אם דבר זה אפשרי לזבו', כי הוא יצא כבר
פעמים, ובכל פעם מפני שרצה לעשות פעולה פוליטית נפרדה.

אם אתם חוזרים להסח' אתם חוזרים להסח' שלכל חברה יש אותן הזכויות ואותן החובות. לא
נשלול מכס שום זכות, אך גם לא נעניק לכם שום פריוולגיה. בעד הנסיון להרוס ההס' -
לא צריך לתת לכם שום פיצוי. אבל אני גם בעד זה - שלא להזכיר לכם חסאכס, אם באמת
תקבלו עליכם עול ההסח'. - גם בענינים פוליטיים וגם בעבודה ההתישבותית.

ביקש שאתן לו את תמצית דברי בכתב.

אמרהי לו מה שאמרהי לך על הוצלת השקל ועל שחופכס בכל האורגנים הציונים אמרהי רק
דעהי, וכשאכתוב לך - אכתוב רק דעהי. אין אני מחייב את ההנהלה ואת ההסח'.

אמר - הוא רוצה שוב לסלפן לזבו' ולמסור לו דברי, ולכן הוא רוצה את דברי בכתב.

אמרהי : אני אסכם לכם דעהי בקצור, וחוכל למסור לו עוד היום. את המכתב אמציא לך ביום
ב', וזה סיכומי: לא ועד שעומד מחוץ להסח' ומעל לה. דרוש איחוד - ואיחוד זהו
הסתדרות ציונית אחת, דימוקרטית ובעלת משמעת, המכריעה ברוב אם אין הסכם כללי, והמיעוט
נשבע לרוב, אם הרוויז. ישובו - נוזיל בגדר החוקה ועל מנת שנבטיח צרכיה הכספיים של
התנועה - את השקל בכמה ארצות של דלות מיוחדת. עד הקונגרס אציע לתת לרוויז. נציגות
בכל האורגנים הציונים. כיצד ואיך - נגדיר כשהדבר יגיע לידי מעשה. אבל עליהם לקבל בלי
הגבלות משמעת ההסח' ולהמנע מכל פעולה ספרטית, ולהשתתף בכל העבודות הציוניות.

אמר שיתקשר טלפונית עם זבו' אולי עד היום - ובכל אופן אמציא לו דעהי בכתב.

- כחוס השיחה על "איחוד" שאל אחי בדאגה: האמנם נחבטלה חכניה החלוקה?

אמרהי : כך אתה קובע במכתבך.

הוסיף לטאול: ומה לפי ידיעותיכם?

אמרהי : אין אנו יודעים עדיין. אני ממשיך לראות במדינה יהודית בחלק מהארץ המוצא
הרצוי והאפשרי בחקופה זו.

הודה: כפי שאתה רואה ענין החלוקה - כהחללה ולא כסוף, כולנו מסכימים.

8.10.38

הפניה לאמריקא נחנה חוצאות. הראשונים נענו חברינו. עוד ביום ה' (שלשום) סלגרפו לנו: "גרינברג יפגש הבוקר עם השופט. החקרנו עם גרין הנמצא בועידת הפדרציה באיסטון. נפגשים מחר עם הציונים לסדר מאמצים בכוון השפעה על האדון הגדול. מברק למוריטון, ציטרין, בוויין בחתימת אב. כהן, אלכס כהן, פיינסטון ולנג. חשוב שחזראו עם אנשי התנועה המקציעה הנזכרים. וורטהיים."

- היום נחקבלו הסלגרמות האלה: מכן כהן ססידר עם קנדי (הציר האמריקאי) שיפגש על כום זה עם בפי וחיים. מ.מ. שרון בשם הועד הפועל של הועד היהודי האמריקאי:

The American Jewish Committee expresses the earnest hope that the
Br. Gov. will continue to exercise the responsibilities of the Mandate
for Pal. in accordance with principles of the Balfour Declar. Forgoing
for transmission Colonial Office."

המברק נמסר מיד למשרד המושבות. במשלוח מברק זה פעלה גם ההתנגדות למדינה, אבל אין בכך כלום.

לאחר שלוקר דיבר אחמול סלפונית עם רייס ונסאל אם לשלוח משלחת ללונדון ומברקים למשרד המושבות ולכנס ועדה - סלגרפנו לנו היום הוראות אלה: "הצהרה משותפת ציונים, אגודה" קהלות רצויה מאוד. חשובה ועידת יהודי פולניה בהקדם, כדאית השתתפות האגודה. הועידה השלח משלחת לציר אצלכם. לפי שעה אין צורך במשלחת הנה אלא במברקים למשרד המושבות."

- לרגל נסיעת משלחת מפלגת העבודה לציחיה החלטנו שרודל יצא לציחיה ויעמוד בקשר עם המשלחת ויברר אם גיליס אם לא כדאי לצרף חבר יהודי למשלחתם.